

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 15g/2022

privind excepția de neconstituționalitate
a unor dispoziții din punctul 104 alin. (2) din Regulamentul circulației
rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009
*(interdicția deplasării pe drumurile publice, pe timp de noapte, a
autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei
longitudinale)*

CHIȘINĂU

17 iunie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 3 februarie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 17 iunie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „este interzisă deplasarea pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția celor aflate în traficul internațional în tranzit” din punctul 104 alin. (2) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, ridicată de dl avocat Alexandru Bulat, în interesele dlui Constantin Balan, parte în dosarul nr. 1-171/2020, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul Sângerei.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Mihaela Scripluc de la Judecătoria Bălți, sediul Sângerei, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, se află cauza penală de învinuire a dlui Constantin Balan de comiterea infracțiunii prevăzute la articolul 264 alin. (4) din Codul penal [*încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, săvârșită în stare de ebrietate și care a cauzat decesul unei persoane*]. Potrivit rechizitoriului, dlui Constantin Balan i se impută încălcarea mai multor prevederi din Regulamentul circulației rutiere. Între altele, acuzatorul de stat a mai indicat în rechizitoriu și punctul 104 alin. (2) din Regulamentul circulației rutiere.

4. În cadrul examinării cauzei penale, dl avocat Alexandru Bulat a ridicat, în interesele dlui Constantin Balan, excepția de neconstituționalitate a textului „este interzisă deplasarea pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe

partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția celor aflate în traficul internațional în tranzit” din punctul 104 alin. (2) din Regulamentul circulației rutiere.

5. Printr-o încheiere din 27 ianuarie 2022, Judecătoria Bălți, sediul Sângerei, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„[...]”

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 27

Dreptul la libera circulație

„(1) Dreptul la libera circulație în țară este garantat.

(2) Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.”

7. Prevederile relevante ale Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 15 mai 2009, sunt următoarele:

„[...]”

104. Vehiculul aflat în traficul internațional poate să circule pe drumurile publice nu mai mult de un an, cu o ulterioară întrerupere de cel puțin 24 ore.

Este interzisă deplasarea pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția celor aflate în traficul internațional în tranzit.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Autorul excepției de neconstituționalitate a afirmat că interdicția de deplasare pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale este discriminatorie și încalcă dreptul la libera circulație. În acest sens, autorul excepției de neconstituționalitate a făcut trimitere la o hotărâre a Curții de Justiție a Uniunii Europene din 20 martie 2014 (cauza C-639/11).

9. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate contravin articolelor 16 și 27 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. Cu privire la competență, Curtea reține că, în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității hotărârilor Guvernului ține de competența Curții Constituționale. Totodată, hotărârile de Guvern se supun și controlului de legalitate, care ține de competența instanțelor de judecată. Așadar, atunci când din argumentele autorului sesizării decurge că se solicită, de fapt, un control de legalitate al unei hotărâri de Guvern (*e.g.*, se afirmă că hotărârea Guvernului contravine unei legi), și nu unul de constituționalitate, Curtea Constituțională declară sesizarea inadmisibilă (a se vedea DCC nr. 171 din 4 noiembrie 2021, § 13 și jurisprudența citată acolo). Dimpotrivă, Curtea este competentă să verifice constituționalitatea hotărârilor de Guvern dacă criticile de neconstituționalitate se raportează la încălcarea vreunei prevederi constituționale (*ibidem*).

12. În prezenta cauză, autorul excepției a invocat critici de neconstituționalitate, care țin de competența Curții Constituționale.

13. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reprezentantul unei părți în proces. Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă textul „este interzisă deplasarea pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția celor aflate în traficul internațional în tranzit” din punctul 104 alin. (2) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009.

15. Prevederile criticate nu au fost contestate anterior în fața Curții Constituționale.

16. În continuare, Curtea reține că o condiție obligatorie pentru formularea excepției de neconstituționalitate o reprezintă aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția (a se vedea punctul 1 din dispozitivul HCC nr. 2 din 9 februarie 2016).

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală în care o persoană este învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute la articolul 264 alin. (4) din Codul penal. Totodată, în actul de învinuire a persoanei se face trimitere, între altele, la punctul 104 alin. (2) din Regulamentul circulației rutiere. Prin urmare, Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

18. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența a cel puțin unui drept garantat de Constituție (a se vedea DCC nr. 44 din 1 aprilie 2021, § 20; DCC nr. 78 din 3 iunie 2021, § 17).

19. Autorul excepției de neconstituționalitate afirmă că prevederile contestate contravin articolelor 16 [*egalitatea*] și 27 [*dreptul la libera circulație*] din Constituție.

20. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că pentru a fi aplicabil articolul 16 din Constituție, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție (a se vedea HCC nr. 30 din 23 septembrie 2021, § 42).

21. În continuare, Curtea va analiza dacă prevederile contestate implică vreo ingerință în dreptul fundamental invocat de autorul sesizării.

22. Cu referire la invocarea articolului 27 din Constituție, *i.e.* a dreptului la libera circulație, Curtea notează că, potrivit alin. (2) al acestui articol, oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.

23. De asemenea, Curtea reține că dreptul la libera circulație este protejat și de articolul 2 din Protocolul nr. 4 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Curtea Europeană a subliniat că articolul 2 din Protocolul nr. 4 la Convenție îi garantează oricărei persoane dreptul la libera circulație într-un anumit teritoriu și dreptul de a părăsi acest teritoriu, fapt care implică și dreptul de a călători într-o țară la alegerea sa, în care i s-ar permite intrarea (a se vedea *Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 64; *Battista v. Italia*, 2 decembrie 2014, § 37; *De Tommaso v. Italia* [MC], 27 februarie 2017, § 104) [a se vedea HCC nr. 11 din 25 martie 2021, § 25].

24. Raportând cele menționate *supra* la pretinsa problemă de neconstituționalitate cu care a fost sesizată, Curtea reține că prevederile contestate nu restrâng dreptul persoanei de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară. Dimpotrivă, persoana poate circula liber în continuare prin utilizarea unei varietăți de mijloace de transport (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 143 din 15 decembrie 2020, § 23). Așa cum este reglementat de articolul 27 din Constituție, dreptul la libera circulație nu garantează deplasarea cu un anumit tip de transport.

25. Totodată, Curtea notează că hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 20 martie 2014 (cauza C-639/11), la care a făcut trimitere autorul excepției de neconstituționalitate, vizează o altă problemă, *i.e.* înmatricularea autovehiculelor într-un stat membru al Uniunii Europene.

26. În consecință, în acest caz, Curtea nu constată existența vreunei ingerințe în dreptul garantat de articolul 27 din Constituție. Pentru că nu s-a constatat existența vreunei ingerințe în dreptul la libera circulație, Curtea reține că nici articolul 16 din Constituție nu este incident.

27. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „este interzisă deplasarea pe drumurile publice, pe timp de noapte, a autovehiculelor care au volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția celor aflate în traficul internațional în tranzit” din punctul 104 alin. (2) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, ridicată de dl avocat Alexandru Bulat, în interesele dlui Constantin Balan, parte în dosarul nr. 1-171/2020, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul Sângerei.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 17 iunie 2022
DCC nr. 79
Dosarul nr. 15g/2022*